

R. L. Stivenson

ilustrovao Fransoa Plas

Ostrvo s blagom

Knjige za sva vremena / Kreativni centar

Edicija Knjige za sva vremena

Robert Luis Stivenson

Ostrvo s blagom

Naslov originala

Robert Louis Stevenson

Treasure Island

Preveo s engleskog

Mihailo Đorđević

Ilustrova

Fransoa Plas (François Place)

Komentari

Žan Randije (Jean Randier)

© Éditions Gallimard, 1994, za ilustracije

© Éditions Gallimard, 1994, za izdanje na francuskom jeziku

© Kreativni centar, 2004, za izdanje na srpskom jeziku

Prevod komentara

Marija Petrović

Lektor i redaktor prevoda

Violeta Babić

Redakcija prevoda komentara

Milena Trutin

Violeta Babić

Izdaje

Kreativni centar, Beograd, Gradištanska 8, tel. 011/38 20 464, 38 20 483, 244 06 59

Za izdavača

Mr Ljiljana Marinković, direktor

Štampa

Publikum

Tiraž

2000

ISBN 86-7781-316-0

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111-31

S T IVENSON, Robert Luis

Ostrvo s blagom / od Roberta Luisa
Stivensona ; ilustrova Fransoa Plas ;
preveo s engleskog Mihailo Đorđević ;
komentari Žan Randije. - 1. izd. - Beograd
: Kreativni centar, 2004 (Beograd :
Publikum). - 296 str. : ilustr. ; 25 cm.
- (Edicija Knjige za sva vremena)

Prevod dela: Treasure Island / Robert Louis
Stevenson. - Tiraž 2.000.

ISBN 86-7781-316-0

COBISS.SR-ID 117115660

Ostrvo s blagom

od
Roberta Luisa Stivensona

ilustrovao Fransoa Plas

preveo s engleskog Mihailo Đorđević
komentari Žan Randije

Kreativni centar

SADRŽAJ

PRVI DEO

STARI GUSAR

I	STARI MORSKI VUK U KRČMI „ADMIRAL BENBOU“	7
II	CRNI PAS SE POJAVLJUJE I IŠČEZAVA	16
III	CRNA MRLJA	25
IV	MORNARSKI KOVČEG	33
V	SLEPČEV KRAJ	41
VI	KAPETANOVE HARTIJE	49

DRUGI DEO

BRODSKI KUVAR

VII	IDEM U BRISTOL	63
VIII	U KRČMI „KOD DURBINA“	71
IX	BARUT I ORUŽJE	82
X	PLOVIDBA	92
XI	ŠTA SAM ČUO SAKRIVEN U BURETU ZA JABUKE	99
XII	RATNI SAVET	108

TREĆI DEO

MOJE PUSTOLOVINE NA KOPNU

XIII	KAKO SU POČELE MOJE PUSTOLOVINE NA KOPNU	115
XIV	PRVI UDARAC	126
XV	ČOVEK SA OSTRVA	133

ČETVRTI DEO

UTVRĐENJE

XVI	PRIČANJE NASTAVLJA DOKTOR: KAKO SMO OSTAVILI LAĐU	141
XVII	NASTAVAK DOKTOROVOG PRIČANJA: POSLEDNJE PUTOVANJE MALOG ČAMCA	148
XVIII	NASTAVAK DOKTOROVOG PRIČANJA: KRAJ PRVOG DANA BORBE	155
XIX	PRIČANJE NASTAVLJA DŽIM HOUKINS: GARNIZON U UTVRĐENJU	161

XX	SILVEROVA MISIJA	169
XXI	NAPAD	176

PETI DEO

MOJA PUSTOLOVINA NA MORU

XXII	KAKO JE POČELA MOJA PUSTOLOVINA NA MORU	185
XXIII	ZA VREME OSEKE	193
XXIV	ČUNIĆ KRSTARI	202
XXV	SKIDAM GUSARSKU ZASTAVU	209
XXVI	IZRAEL HENDS	215
XXVII	„DUKATI OSMACI“	227

ŠESTI DEO

KAPETAN SILVER

XXVIII	U NEPRIJATELJSKOM LOGORU	235
XXIX	OPET CRNA MRLJA	248
XXX	NA ČASNU REČ	256
XXXI	LOV NA BLAGO – FLINTOV PUTOKAZ	264
XXXII	LOV NA BLAGO – GLAS MEĐU DRVEĆEM	273
XXXIII	KAKO JE PAO VOĐA	281
XXXIV	I KRAJ	289

“...vraćam se u doba kad je moj otac držao krčmu „Admiral Benbou“ (...) i kada se stari mrki mornar s ožiljkom od udarca sabljom prvi put nastanio pod našim krovom...”

PRVI DEO
STARI GUSAR
I

STARI MORSKI VUK U
KRČMI „ADMIRAL BENBOU“

Pošto se kao veoma mlad razboleo od tuberkuloze, Robert Luis Stivenzon nije mogao da se angažuje u mornarici svog vremena. Ali, priče o gusarima i avanturistički romani koje je čitao kao dete, a zatim i putovanja kada je odrastao, bili su inspiracija za njegov pripovedački rad. *Ostrvo s blagom* je njegov najčuveniji roman.

Pošto su me vlastelin Triloni, doktor Lajvsi i ostala gospoda zamolili da napišem sve pojedinosti o Ostrvu s blagom od početka do kraja, uzimam pero leta gospodnjeg 17... i, prećutkujući samo njegov geografski položaj, zato što na nje-

“ Bio je to visok, snažan čovek zagasitomrke boje kože (...), a na jednom obrazu imao je ožiljak od udarca sabljom, prljavomodar. ”

Po staroj pomorskoj tradiciji, mornari su skupljali kosu na potiljku u neku vrstu pletenice. Vezivali su je užetom koje su premazivali katranom.

mu ima još nepodignutog blaga, vraćam se u doba kad je moj otac držao krčmu „Admiral Benbou“ i kad se stari mrki mornar s ožiljkom od udarca sabljom prvi put nastanio pod našim krovom.

Sećam se, kao da je juče bilo, kako je prilazio vratima krčme, tromo se gegajući dok je nosač za njim vozio njegov ručni sanduk u kolicima. Bio je to visok, snažan čovek zagasitomrke boje kože; katranjava pletenica padala je preko ramena njegovog umazanog kaputa; ruke su mu bile hrapave, pune ožiljaka, s crnim, polomljenim noktima,

a na jednom obrazu imao je ožiljak od udarca sabljom, prljavomodar. Sećam se kako je razgledao uvalu i pri tom zviždukao za svoj račun, pa onda udario u onu staru mornarsku pesmu koju je docnije tako često pevao:

*Petnaest mornara na kovčegu mrtvog,
Petnaest mornara, petnaest bečara,
Jo-ho-ho! Ded' kapljicu ruma!*

Pevao je visokim i drhtavim staračkim glasom koji se, izgleda, raštimovao i napukao kraj lađarskog alata. Zatim je lupnuo u vrata patrljkom od štapa koji je nosio u ruci i, kad se moj otac pojavio, osorno je poručio čašu ruma. Kad ju je dobio, stao je lagano pijuckati, kao čovek koji se razume u piće, ispitivati ukus, neprestano gledajući oko sebe na stene i naviše u našu firmu.

– Zgodna je ovo uvala – reče on najzad – a krčmica je na prijatnom mestu. Ima li puno gostiju, priko?

Otac mu reče da ima, nažalost, vrlo malo gostiju.

– E, pa dobro – reče on – ovo je gnezdo taman za mene. Hej, ti prijaško – doviknu čoveku koji je gurao kolica – daj ovamo taj sanduk, pa ga uznesi gore. Ostaću ovde malčice – nastavi.

– Ja sam prost čovek: ruma i slanine s jajima, to ti ja tražim, i eno, onu tamo glavicu, da posmatram lađe po pučini. Kako ćete me zvati? Možete me zvati „kapetane“. Ha, znam šta misliš, evo ti na! – i baci tri-četiri zlatnika na prag. – Reći ćeš mi kad budem to stucao – reče gledajući osorno kao kakav zapovednik.

I zaista, ma kako da mu je odelo bilo pohabano i ma kako grubo govorio, on nikako nije izgledao kao običan mornar koji brodi uz katarku, već pre kao potkapetan ili vlasnik broda, naviknut da ga slušaju ili da bije. Čovek koji je došao s kolicima reče nam da je tog jutra sišao s poštanskih kola pred gostionicom „Kralj Džordž“ i da se raspitivao za krčme duž obale, pa valjda, pošto je čuo da se o našoj dobro govori i da je opisuju kao tihu, izabrao ju je za svoje prebivalište. I to je bilo sve što smo mogli saznati o svome gostu.

Bio je to po prirodi vrlo ćutljiv čovek. Povazan je obigravao uvalu ili je stajao na steni s mesinganim dogledom; čitave večeri provodio je u jednom uglu gostinske sobe, kraj vatre, i pio vrlo jak rum s vodom. Mahom nije odgovarao kad bi mu se ko obratio, samo bi pogledao naviše naglo i surovo, pa bi dunuo kroz nos, kao rog za maglu, te mi, i ljudi koji su k nama dolazili, brzo svikosmo da ga ostavljamo na miru. Svakog dana kad bi se vratio iz šet-

“...lupnuo (je) u vrata patrijkom od štapa koji je nosio u ruci...”

U pomorskim bitkama bilo je isto toliko ranjenih koliko i mrtvih. U bolnici u luci Grinič ponekad se nisu mogli prebrojati mornari kojima su bile amputirane noge ili ruke.

U nekoj ozloglašenoj krčmi pijanice pokušavaju da opiju služavku, terajući je da popije kriglu engleskog piva.

nje, pitao je da li je putem prošao kakav pomorac. Isprva smo mislili da on to pita zato što je željan društva svoga poziva, ali posle počesmo uviđati da on želi da ih izbegne. Kad bi kakav mornar odseo u krčmi „Admiral Benbou“ (što su oni ponekad činili idući duž obale za Bristol), on bi ga gledao kroz zavesu na vratima, pa bi tek posle ušao u sobu, i tada je uvek bio ćutljiv

kao miš. Bar za mene u toj stvari nije bilo nikakve tajne, jer sam na neki način delio s njim njegova strahovanja. Jednom me je bio pozvao na stranu i obećao mi četiri penija u srebru svakog prvog u mesecu, samo ako budem hteo dobro da otvorim oči i da vrebam pomorca s jednom nogom, pa da ga izvestim čim se on pojavi. Istina, često kad bi došao prvi u

mesecu, i kad bih mu zatražio svoju platu, on bi samo dunuo kroz nos i pogledao me popreko; ali ne bi prošla ni nedelja dana, a on bi se nešto predomislio, doneo bi mi moja četiri penija i ponovio mi svoju zapovest da vrebam stalno pomorca s jednom nogom.

Nije skoro ni potrebno da vam pričam kako me je taj čovek progonio i u snu. U burnim noćima, kad bi vetar tresao celu kuću, a talasi rikali po žalu duž uvale, ja bih ga viđao u hiljadama raznih oblika i sa hiljadom đavolskih izraza. Čas bi mu noga bila odsečena u kolenu, čas u kuku; čas bi opet bio neko čudovište koje je imalo samo jednu nogu i to na sredini tela. Najteža bi mi mora bila kad bih ga video kako skače, trči i goni me preko živica i jarkova. I uopšte, ja sam dosta skupo plaćao ta svoja četiri penija mesečno, mučen tim užasnim maštarijama.

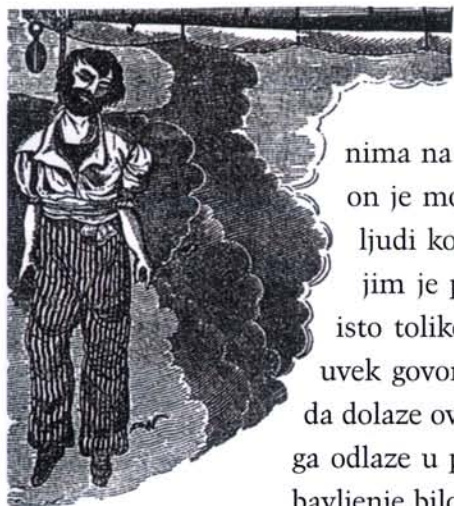
Ali, mada sam tako strahovao pri pomisli na pomorca s jednom nogom, od samoga kapetana bojao sam se mnogo manje nego iko drugi ko ga je poznavao. Bilo je večeri kad bi on povukao malo više ruma s vodom nego što je njegova glava mogla podneti, i tada bi sedeo i pevao svoje grešne, stare, divlje mornarske pesme, ne osvrćući se ni na koga. Ponekad bi opet poru-

čivao piće za svakoga i primoravao celo društvo, koje je drhtalo od straha, da sluša njegove priče ili da u horu prihvata refrene njegovih pesama. Često sam slušao kako se sva kuća trese od „Jo-ho-ho, ded' kapljicu ruma!“ i gledao kako svi susedi pevaju što bolje mogu, obuzeti smrtnim strahom, i kako nadvikuju jedan drugog da bi izbegli njegove zamerke, jer je on u takvim trenucima bio najsvirepiji drug što se može zamisliti: čas bi tresnuo rukom o sto da svi unaokolo umuknu, čas bi se razjario do besomučnosti zbog kakvog pitanja, a čas opet zato što ga niko ništa ne pita, jer je to, po njegovom mišljenju, značilo da društvo ne sluša dovoljno pažljivo njegovu priču. I ne bi nikome dopustio da ode iz krčme, sve dok sam ne bi zadremao od pića i oteturao se u krevet.

“Te njegove priče bile su ono što je najviše plašilo ljude. Strašne su to priče bile: o vešanju, o hodanju vezanih očiju po dasci isturenoj s lađe nad morem...”

Vešanje je bilo kazna za ozbiljna kršenja mornarske discipline. Prekršioći su vešani na glavnom jarbolu da bi mogli biti viđeni sa svih brodova u luci.

Pogubljenje sa daske bila je surova kazna koju su gusari posebno voleli. Osuđenik bi, vezanih ruku i prekrivenih očiju, bio guran vrhom sablje do ivice daske, odakle bi padao u more.

Te njegove priče bile su ono što je najviše plašilo ljude. Strašne su to priče bile: o vešanju, o hodanju vezanih očiju po dasci isturenoj s lađe nad morem, o burama na moru, o svirepim zločinima na pučini. Sudeći po njegovom sopstvenom pričanju, on je morao provesti život među nekolicinom najgrešnijih ljudi koje je bog ikad poslao da lutaju morem; a jezik kojim je pričao te priče zaprepašćivao je naše seljake skoro isto toliko koliko i zločinstva koja je opisivao. Moj otac je uvek govorio da će krčma propasti, jer će ljudi brzo prestati da dolaze ovamo gde ih taj čovek tiraniše i ugnjetava, posle čega odlaze u postelju naježeni; ali ja mislim da nam je njegovo bavljenje bilo u stvari dobrodošlo. Ljudi su se plašili dok su bili u krčmi, ali kad su docnije razmišljali o toj stvari, ona im se prilično i dopadala. Bilo je to divno uzbuđenje u tihom seoskom životu, pa je čak postojala i jedna grupa mladih ljudi koji su se pravili da mu se dive, nazivali ga „pravim morskim vukom“, „pravom salamurom“ i sličnim nazivima, i govorili da je baš takva vrsta ljudi učinila da Engleska postane moćna pomorska država.

Na neki način, zaista je izgledalo da će nas on upropastiti: nedelje i meseci su prolazili, tako da je sav onaj njegov novac bio odavno utrošen, a moj otac se još nikako nije smeo usuditi da odlučno zatraži još. Čim bi progovorio o tome, kapetan bi dunuo kroz nos tako jako, rekao bi čovek zarežao je, i buljio je popreko u mog sirotog oca, sve dok ovaj ne bi izašao iz sobe. Viđao sam ga kako posle takvog nasedanja krši ruke od očajanja i uveren sam da su brige i strah u kojima je živio morali znatno ubrzati njegovu preranu i nesrećnu smrt.

Dokle god je bio kod nas, kapetan nije nikako menjao svoje odelo, osim što je jednom kupio jedne čarape od nekog torbara. Kad je jedna od kićanki na njegovom šeširu spala, on je nije dirao, iako mu je veoma smetala kad je duvalo. Sećam se kako mu je izgledao kaput, koji je sam krpio gore u svojoj sobi, i koji je naposljetku bio sav u zakrpama. Nikad nije pisao niti dobijao

pisma, i nikad nije govorio ni s kim do sa susedima, pa i sa njima većinom kad je bio pijan od ruma. Niko od nas nije video otvoren njegov veliki mornarski sanduk.

Samo mu se jednom neko usprotivio, i to pred kraj, kad je moj siroti otac već uveliko bio podlegao bolesti koja ga je odnela. Doktor Lajvsi dođe kasno jednog popodneva da vidi svoga pacijenta, prihvati ponudu moje majke da nešto pojede, pa pređe u gostinsku sobu da popuši jednu lulu, dok mu se dovede konj iz seoceta, jer u krčmi „Admiral Benbou“ nije bilo štale. Ja sam ušao za njim i sećam se dobro još danas kako sam zapazio suprotnost između urednog i otresitog doktora sa napudrovanom perikom belom kao sneg, crnim, svetlim očima i ljubaznim ponašanjem i naših neotesanih seljaka, a naročito našeg prljavog, tromog, buljavog, odrpanog gusarskog starešine, koji je sedeo već trešten pijan, s

U kapetanovoj kabini, pričvršćeni za pod stajali su kovčezi okovani gvožđem. U njima su čuvani dragoceni papiri i blago.

“Doktor Lajvsi je produžio da govori kao i pre, jasno i ljubazno, vukući oštro dim iz lule između svake dve-tri reči.”

„Pravo pred nama, preko vrhova drveća, video se šumoviti rt okićen čipkama morske pene; iza nas, ne samo da se video zaliv i Ostrvo kosturova, nego smo videli – pravo preko peščanih sprudova i istočne nizije – prostranu morsku pučinu prema istoku. Pravo nad nama uzdizao se Durbin, ovde sa pokojim usamljenim borom, a onde sa crnim provalijama. Nije se čuo nikakav zvuk osim udaljene huke talasa, koja je dopirala do nas odasvuda, i cvrčanja bezbrojnih insekata u šipražju.“

Ostrvo s blagom

R. L. Stivenson

Čitalac postaje istraživač, književnost postaje otkriće

Ovo su dela najvećih pisaca svetske književnosti.

Sa edicijom **Knjige za sva vremena** vratite se najlepšim pričama. Otkrijte ih na novi način, jer su ilustrovane i prokomentarisane kao što to do sada nikada nisu bile.

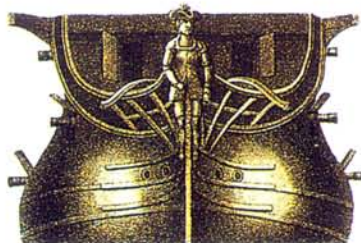
Mašta velikog ilustratora:

Fransoa Plas slikama dočarava avanture opasnih gusara i približava vam priču, ličnosti i predele koje opisuje Stivenson.

Novo pomoćno sredstvo: dokumentarne autentične slike, date paralelno s tekстом i praćene objašnjenjima, vraćaju

Ostrvu s blagom njegovu reportažnu vrednost.

Originalni tekst, a sasvim nova avantura.

ISBN 86-7781-316-0

9788677813161